

COMMUTATOR, *Homosexualiteit*, met een voorwoord van Prof. Mr. W. A. BONGER. N.V. „Ontwikkeling” Amsterdam 1927, 349 bldz.

Dit boek werd voornamelijk geschreven ter bestrijding van prof. GROENEWEGEN's werk: „Het donkere vraagstuk der sexueele ethiek”. Allereerst gaf diens bewering, dat de homosexualiteit reeds als gesteldheid als een toestand van zedelijke minderwaardigheid te beoordeelen is, aanleiding tot verweer. Voorts werden ook de verschillende ethische en medische beweringen van den theologischen hoogleeraar aan uitvoerige critiek onderworpen. COMMUTATOR stelt zich daarbij op het standpunt van HIRSCHFELD, zijn medische beschouwingen zijn doorgelezen door A. KROVELD JR., arts, die zich met de daarin neergeschreven opvatting kan vereenigen. In het voorwoord spreekt prof. BONGER over de „vooroordeelen” van prof. GROENEWEGEN. „Mogen degenen, die genoten hebben van de anathema's, welke prof. GROENEWEGEN, hoog op het moreele ros gezeten, over een ongelukkige categorie onzer medemenschen zoo rijkelijk heeft uitgestrooid, nu tenminste zooveel objectiviteit bezitten ook het verweer te lezen!”

Het boek tracht in helderen, rustigen stijl den lezer te overtuigen, dat het leed van deze ongelukkigen niet noodeloos vergroot mag worden. Het bevat goed gedocumenteerde psychologische en biologische beschouwingen, interessante historische en literaire bijzonderheden en een vragenderwijze geschreven bestrijding van psychoanalytische opvattingen. Gezien echter, dat ook achter de meest gebruikelijke vreemde woorden een Hollandsche vertaling is gegeven, moet het de bedoeling zijn, dat ook onontwikkelden dit boek in handen krijgen. Maar daarvoor zijn de behandelde vraagstukken toch te moeilijk. Ook zal menigeen er bezwaar tegen kunnen hebben, dat verschillende aanvalbare beweringen als vaststaand aangekondigd worden (bijv. dat de verleiding onbelangrijk zou zijn, en dat homosexualiteit een volwaardige volledigheid zou zijn).

Maar aan den medicus, die zich verder in de hier behandelde vraagstukken wil gaan verdiepen, kan ook door hem, die zich als ondergeteekende met veel er in niet vereenigen kan, dit boek ter inleiding sterk aanbevolen worden.

A. J. WESTERMAN HOLSTIJN.

AD. M. BROGSITTER, *Histopathologie der Gelenk-Gicht*.
F. C. W. VOGEL, Leipzig, 122 bldz. 79 photogrammen op 14 platen. Prijs 15 mark.

Schrijver heeft in 18 gevallen, waarvan er 16 waargenomen zijn in de tweede medische kliniek te München (prof. FRIEDRICH MÜLLER), door jicht aangedane gewrichten anatomisch kunnen onderzoeken. Daar dezelfde afwijkingen met geringe variaties telkens terugkeeren, beschrijft hij niet alle onderzochte gewrichten, meer dan honderd in getal, maar hij behandelt een drietal kenmerkende gevallen uitvoerig, terwijl hij bij de critische bespreking zijner gevallen en der literatuur ook van het overige materiaal gebruik maakt. De tekst is duidelijk; de beschrijvingen worden toegelicht